

A püspöki kar körlevele Boldog Margit szenttéavatásáról

XII. Pius pápa 1943 július 23-án elfogadta és legfőbb tanítói hatalmával jóváhagyta a szertartások kongregációjának azt az előterjesztését, hogy árpád-házi vagy magyarországi Boldog Margit, akit a magyar katolikus halála napjától mostanig megszakítás nélkül szentnek nevezett és tisztelt, szakadatlan kultusza címén, rendkívüli eljárással hivatalosan is a szentek sorába kerüljön. Amikor Magyarországra érkezett ennek a híre, a katolikus társadalom egy családient megmozdult meg a szentléti királyleány iránti tisztelet kifejezésére s most, amikor a szentek sorába való iktatás alkalmából országos ájtatosságokat tartanak, a katolikus püspöki kar közös pásztorlevelet adott ki.

Ismerteti a körlevél Szent Margit érdemelt, közbenjáró tevékenységének hathatóságát, majd általában a szentek tisztelésének módját és kiemeli, hogy Szent Margit hétszázéves tisztelete csak akkor helyes és üdvös, ha fenséges népdáit, melyet a fatáji áras óta szüntelenül élnék állít, minden katolikus hivatalból állapotának megfelelően, őseink buzgószáival követi. Szent Margit főerényei: a buzgó, kitartó imádság és a hősiesség önmegtagadás. Önmegtagadás a szerzetesi fogadalmakkal körülbástyázott életben megborodulni s ő, aki mint királyleány, vagy mint királyné, másoknál parancsolhatott volna, a monostorban mindenkinél engedelmeskedett. A második világháború végzetes napjaiban, amikor az élt veszedelemben forog, szükség van Szent Margit imádságos lelkületére, közbenjáró tevékenységére, mert a Mindenható az ő erényes, önmegtagadó életére való tekintettel, segít ráintünk, ha hitel fordulunk hozzá.

A nűsröki kar hangsztatja, hogy a hívek leckevezenek az imádságnak megfelelő cselekedetekkel is kiérdemelt Isten áldását. Milyen felemelő volna, ha akkor, amikor egész nemzetek elnartolnak Krisztustól és egyházától, mi magyarok hűségesen követünk családát és társadalmi életünkben az Údvizítőt tanítását. A félelmetes világháború minden embernek és nemzetnek ezer és ezer alkalmat ad különböző erények gyakorlására. Inarkodunk Szent Margit követését egymásért és hazánkért keresztény türelemmel elviselni mindennapi munkával kapcsolatos nehézségeket, a háborúval szűrszerűen veledő szenvedéseket és nélkülözéseket.

Gvermeki hódolattal szól a pásztorlevél XII. Pius pápáról, a magyarság nagy barátjáról, aki e válságos korszakban Szent Margit személyében hatalmas védőszentet adott a magyar nemzetnek és a magyarságot e tényével felmagasztalta az emberiség előtt.

A püspöki kar körlevelét január 16-án, vasárnap az ország valamennyi katolikus templomában felolvasták a lelképásztorok.

Minden olvasójától egy új előfizetőt vár a VASÁRNAP!

Nem gazdaságos a sertés- és baromfi-nyésztés a törvényesen védett

TAKOSHEGYI BAKTÉRIUMÖRÖZŐ

nélkül. Kapható és megrendelhető csak

ANILITZKY OTTÓ
Budapest, VII., Do Iány-utca 41, ísz. 2/a
Árak demyóna ad Budapest

5	10	15 liter
16.50	31.50	46.50 P

a pénz előzetes beklüldésénél 30 f. levonandó

A felsőház elfogadta a fekete piac megrendszabályozásáról szóló törvényjavaslatot

A felsőház január 18-iki ülésén, az elnöki bejelentések után Prónay György báró a kegyelet hangzón emlékeztet meg Ciano sróf volt olasz külügyminiszteréről, majd a napirend tárgyalására tértek.

A felsőház elfogadta a 42-es bizottságra vonatkozó egyeztető bizottsági jelentést; letárgyalták és elfogadták a családtagok és tartásról való gondoskodás előmozdításáról szóló törvényjavaslatot, majd a fekete piac letörésére irányuló törvényjavaslat tárgyalásához kezdtek. S. Bálint György és Mészáros István felszólalása után Radocsay László igazságügy-miniszter hangsúlyozta, hogy

a törvényjavaslat nem irányul a gazdák ellen, hanem a vevőrétegnek azt a csoportját akarja sújtani, amely árulhal-

mozásával, saját háztartási szükségleteit meghaladó készletek gyűjtésével és üzletszerű forgalombahozatalával veszélyezteti a nemzet ellátását.

A felsőház a miniszter felszólalása után általánosságban, majd részleteiben is megszavazta a törvényjavaslatot.

Felsőházi bizottsági tagválasztások

Ezután a különböző felsőházi bizottságok tagjainak megválasztására került a sor. Schandl Károly dr. m. kir. titkos tanácsos, a Falugazdászövetség társelnöke a 42. tagú Országos Bizottság tagja lett.

A búzakötvény szerepe az átmenetgazdálkodás idejére

Minden néven nevezendő üzemenk tökégyűjtésre van szüksége az átmenetgazdálkodás idejére.

Tartalékolni kell iparnak és mezőgazdaságnak, hogy a háború befejezte után beszerznie és befektetni tudjon. A búzakötvény, mint kamatozó értékpapír és bármikor mobilizálható tőke, erre a tartalékyűjtésre a legalkalmasabb. Vásárlóereje nem eszálkeshet, ellenben a búzárral emelkedhetik.

Ha ugyanis nem is beszélünk búzaválatában, normális gazdasági viszonyok között agrárállamban ezzel reálisan lehet kalkulálni. Az iparos elhasznált szerszámát, a gazda gazdasági eszközeit, ha pótolni akarja, a kezében lévő búzakötvény olyan mobil tőkét jelent, amely a búzajunkciónak megfelelően alakul, de mindenkor csak növekedő tendenciával. Az egy va-

gón értékű búzára szóló 4000.— pengős kötvény birtokosa az ebbe fektetett tőkével 4000 pengő meliorációt feltétlenül teljesíthet üzemenkben, bárhogyan alakuljon is a búzáár.

A búzakötvény egyszerűsége miatt mindenki a tartalékolás gondjától, mert adva van az értékpapír, amelyben a pénz úgy helyezhető el, hogy bármely napon forgalomba hozható. Semmi szükség nincs tehát a jövőben a bankjegyek teaurálására, nincs szükség arra, hogy a polgárság a jövőre való tartalékolás jogcímén összegyűjtse a bankjegyeket és ezek összegyűjtése révén fölöslegesen megduzzassza a bankjegyalományt. Senki sem védekezhet tehát a jövőben azzal, hogy bankjegyet háború utáni befektetés céljára tartogatja. Erre a célra a búzakötvény vásárlása sokkal jobban megfelel.

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

A keleti fronton az oroszok elkeseredetten folytatják megzsidóított csapataik harcbevételével át-törési kísérleteiket, amelyek meg-hiusulnak a szívós német ellenálláson. Az olasz arconalon, tíz hét alatt tíz kilométernyire haladt előre az angolszász előnyomulás.

A balkáni tisztogatás eredményesen folyik tovább. A napokban Zágrábban nagy razzia történt, amelynek során lefotózták a városba beszivárgott partizánokat.

A légháború tovább folyik. Berlin ellen ismét nagy támadást intéztek az ango szászok a német léghábrítás azonban ezúttal a sokotnál is nagyobb eredményeket ért el: több, mint ezer angol szász pilóta esett az elhárítás áldozatául. Rengeteg gépet lőttek le a német vadászok.

Nagy megdöbbenést keltett e hó 14-én Londonban, hogy egészen váratlanul két bomba zuhant a városra. Előzöleg sem repülőgépek közelé- dést nem hallották, de a szí-

riának sem szóltak meg.

Német részről nem nyilatkoznak arra az angol híre, amely szerint a németek valószínűleg új fegyverek egyikét alkalmazták ezúttal először.

Romániában a múlt héten többszáz angol ejtőernyős ereszkedett le. Az ejtőernyősöket elfogták.

A lengyel-szovjet viszály egyre erősebben elmérgesedik. A lengyelek tisztán kívánják a határ-kerdést.

Moszkva kijelentette, hogy nemcsak nem garantálja a háború előtti lengyel határokat, de igényt tart Nyugat-Ukrajnára és Fehér-Oroszországra.

A lengyelek válaszigjegyzékükben kijelentették, hogy nem hajlandók egyoldalú döntéseket elfogadni, de készek az angolszász hatalmakkal közösen tárgyalni. mire Moszkva leszegelte, hogy a londoni lengyel kormány nem tárgyal. A viszály elmérgesedése nagy megdöbbenést kelt Angliában.

Hadifoglyok hozzátartozóit keresik

A Magyar Vöröskereszt Hadifoglyokat Segítő és Tudakozódó Hivatalához (Budapest, VIII., Baross-utca 15) több Oroszországban fogságban levő hadifoglytól érkezett üzenet, amelyet a címzettek lakcímének megváltozása miatt nem tudnak kézbesíteni. Legutóbb a következő hadifoglyok írtak: Szabó Lajos (hadifoglytábor száma 241/5) hozzátartozója Szabó Lajos, Rozália, Múramaros vármegye, Hídvégi János (tábor-szám 165) hozzátartozója Hídvégi Jánosné, Albertiírsa, Homokréz. Lencsés János (tábor-szám 27/b) hozzátartozója Lencsés Jánosné, Pestszenterzseb, Bánffy-utca. Uhr Ferenc (tábor-szám 64) hozzátartozója Kárász Ilona, Budapest, Erzsébet királyné-út 82. Kisvégi Kálmán (tábor-szám 241/5) hozzátartozója Kisvégi János, Bor-sodszent, Fő-út 163. Práczki János (tábor-szám 241/5) hozzátartozója özv. Práczki Jánosné, Budapest, P...-út. Horváth Sándor (tábor-szám 84/6) hozzátartozója Horváth Sándorné, Oroszlány, Szent István-utca. Kiss József (tábor-szám 68) hozzátartozója Varga Mária, Gyöngyös, Dobó-utca 106. Köteles János (tábor-szám 241/5) hozzátartozója Köteles Jánosné, Nógrád megye. A Vöröskereszt kéri a hozzátartozókat, hogy új címüket sürgősen közöljék.

A vasúti szállítmányok zavartalan kézbesítésének előmozdítása

A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a vasúti és közúti fuvarozás zavartalan lebonyolítása, illetve a küldemények gyors kézbesítésének előmozdítása, a gördülő anyagok teljesebb kihasználása és a raktárak kellő időben történő kiürítése érdekében az ország egész területére kiterjedő hatállyal a következőket rendeli el:

Azok a kereskedők, akik nyílt árusítási üzletüket hétfői napokon zárva tartják — zárvatartási kötelezettség megszegése nélkül — kötelesek gondoskodni arról, hogy a vasúton vagy szállítmányozó útján közvetlenül a címükre érkező küldemények, illetve ily küldeményekről szóló értesítések hétfői napon reggel 9 óráig délután 4 óráig terjedő időközben részükre kézbesíthetők legyenek.

Urvanaz a kötelezettség terheli a kereskedőket a hét többi köznapján a nyílt árusítási üzletük nyitvatartására megállapított idő alatt.

Szent Margit-bélyegek. A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter január 19-én Magyarországi Szent Margit szenttéavatásának emlékére 30 filléres címletű postabélyeget bocsát forgalomba. A meggyvörös színű bélyekképen a királyi koronáról a kereszt javára lemondó Magyarországi Szent Margit alakja látható. A bélyeg bárhóva szőlő postai küldemények bértmentésére és végig használható fel, a bélyeget azonban a postahivatalok csak június végéig árusítják.

A falu intézkedést kér, hogy a felemelt petróleum-adagot utalják is ki a számára

Országsszerte nagy visszhangot keltett a kormányknak az az intézkedése, amely szerint január hó elsőjétől 20 százalékkal felemelték a falusi lakosság petróleum-adagját.

A *Falu Gazdaszövetség*hez, valamint a *Vasárnap* szerkesztőségéhez sorra érkeznek azonban be a panaszok a gazdaköröktől és előfizetőinktől, hogy eddig még az előbbi adagokat sem kapták meg, nemhogy a felemelt mennyiségeket utalják ki számukra. Rámutatnak a levelek írói arra a közismert tényre, hogy

a falu népe zokszó nélkül vállalja a rendkívüli időkel járó feladatokat, viszont azonban az amúgy is alacsony megszábotott petróleum-

mennyiségre a mai ruhaellátási viszonyok között különösen fontos háziipari tevékenység, valamint a sokgyermekes családnál éppen az anyagok silányabb volta miatt felszaporodott javítási munkák elvégeztetése végett van nagy szükség.

De nélkülözhetetlenné teszi a petróleumot a jószág-gondozás is; az istállókban a tennivalókat csakis petróleumlámpa világítása mellett tudja elvégezni a gazda.

Kérjük tehát az illetékeseket, hogy az *elosztás körüli esetleges nehézségek* megszüntetésével biztosítsák a nagyfontosságú és örömmel fogadott rendelet tökéletes végrehajtását.

Megszöktek a felelősségrevonás elől

A Magyar Távirati Iroda jelenté:

A magyar katonai történelemben példa nélkül álló megdöbentető eset történt: magasrangú katonák megszöktek a felelősségrevonás elől. *Feketehalmy-Czeydvér* Ferenc ny. áll. altábornagy, *Grassy József* vezérőrnagy, *Deák László* ny. áll. ezredes az 1942 januárjában Újvidéken történt eseményekkel kapcsolatban folyamathoz tett katonai bűnvádi eljárás során az ítélethozatal elől megszöktek, jóllehet minden lehetőségük megvolt a védekezésre, s

letartóztatásban sem voltak. Vádolt társaikat, akiket vezettek, cserbenhagyták s ezzel önmaguk felett mondták ki az ítéletet. E cselekedetük folytán mindhárman közönséges szökevényeknek is minősülnek az ezzel járó összes következményekkel és a felelősségrevonást ebben a vonatkozásban sem kerülhetik el. Az illetékes katonai hatóságok a nyomozólevelet mindhármuk ellen kiadták. Ugyancsak nyomozólevel adtak ki a szökésben levő *Zöldi Márton* dr. esendőrszázados ellen is.

A KÖZELLÁTÁSI HIVATAL FELHÍVÁSA A BAROMFISZÁLLÍTÁSOKKAL KAPCSOLATBAN

Az utóbbi időben mind gyakrabban fordulnak a Közellátási Hivatalhoz az a kérelemmel, hogy a székesfehérvári forrasztási adó-kirendelések által lefoglalt, illetőleg elkobzott baromfi (különösen kacsát, vagy libát) a hivatal adassa vissza vagy szabadítsa fel.

Ezzel kapcsolatban felhívjuk a nagyközönség figyelmét arra, hogy a baromfi és tojás forgalmáról szóló 111.500/1943. K. M. számú rendelet úgy rendelkezik, hogy

baromfi és tojást szállítani az ország egész területén csak a baromfi és tojás felvásárlására jogosított kereskedőnek vagy megbízottjának szabad, illetve szállítási igazolványt a Baromfi és Tojásforgalmi Köz-

ponttól csak ezek kaphatnak. A rendelet lehetővé teszi, hogy négy darab csirkét vagy két kg tojást bárki szállíthatn illette leőt állományban szállításra feladhat. Kacsát és libát akár sovány, akár hizott állományban (hontva vagy sültve) csak jogosított kereskedő szállíthat.

Ismétlen felhívják a közönség figyelmét arra, hogy a Közellátási Hivatal baromfira szóló szállítási igazolványt nem ad, a már lefoglalt vagy elkobzott baromfi visszaszolgáltatás iránt pedig sem a hivatal, sem pedig a Baromfi Központ, vagy a fővárosi járvóközpont nem intézkedik és ilyen ügyekben nem is fogad.

Adatgyűjtés a szegődményes iparosokat foglalkoztató gazdaságok vas-ellátása érdekében

Az Országos Mezőgazdasági Kamara felhívja a szegődményes iparosokat tartó gazdaságokat, hogy a vaselosztás új rendjével kapcsolatban a területileg illetékes kerületi mezőgazdasági kamarákhoz jelentsek be legsürgősebben a gazdaságok szántóterületeinek, a vasalt lovak és szekernek számának adatait. Minthogy ezt a felhívást többen félreértették és egyes gazdaságok adataikat az Országos Mezőgazdasági Kamaránál jelentették be, az Or-

szágos Mezőgazdasági Kamara nyomatékosan hívja fel a gazdaságokat, hogy az adatbejelentéseket a területileg illetékes kerületi mezőgazdasági kamaráknál tegyék meg. Tájékoztató céljából a kamarák területi beosztását az alábbiakban ismertetjük.

1. Kisalföldi Mezőgazdasági Kamara, székhelye: Komárom (Városerdő u. 2.). Komárom, Esztergom, Győr, Moson és Pozsony k. e. e., Nyitra és Pozsony k. e. e., valamint Bars és Hopt k. e. e. vármegyék és Győr thj. város területe.

2. Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara, székhelye: Szombathely (Wosselényi-u. 14.). Fejér, Veszprém, Sopron és Vas vármegyék, valamint Székesfehérvár és Sopron thj. városok területe.

3. Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara, székhelye: Kaposvár (Németh István-u. 23.). Baranya, Tolna, Somogy és Zala vármegyék, valamint Pécs thj. város területe.

4. Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara, székhelye: Kecskemét (Rákóczi-út 17-19.). Pest-Pilis-Solt-Kisküln, Csongrád, Bács-Bodrog, Torontál, Csanád és Arad vármegyék, valamint Budapest székesfehérváros, Kecskemét, Hódmezővásárhely, Szeged, Baja, Szabadka, Újvidék és Zombor városok területe.

5. Tisza-jobbnárti Mezőgazdasági Kamara, székhelye Miskolc (Sze-mere-u. 20.). Borsod, Heves, Nógrád, Abauj-Torna, Gömör és Kishont, Zemplén és Ung vármegyék, valamint Kassa és Miskolc thj. városok területe.

6. Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, székhelye: Debrecen (Hunyadi-u. 5.). Hajdú, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs, Szatmár, Bihar, Békés, valamint Berög és Ugocsa k. e. e. vármegyék és Debrecen thj. város területe.

7. Kárpátaljai Mezőgazdasági Kamara, székhelye: Ungvár (Kormányzósági palota). Működési területe: a Magyar Szent Koronához visszatért kárpátaljai terület.

8. Erdélyi Magyar Gazdasági

Egyesület, székhelye: Kolozsvár (Majális-u. 16.). Működési területe: a Magyar Szent Koronához visszatért keleti és erdélyi területek.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara felhívja végül a gazdaságokat, hogy a szántóterület, a vasalt lovak és szekerek adatait kívül a szegődményes iparosok (kovács, bogárnér) számát és nevét a bejelentéssel egyidejűleg szintén közöljék a kerületi mezőgazdasági kamarával.

Az adatok hiányos bejelentése esetén a gazdaság vasellátásban nem részesíthető s ezért a kamarák felelősséget nem vállalhatnak.

Diákok és leventék 1943-ban 34.577 ezer selyemhernyó nevelésével, 103 millió 731 ezer km. hosszú selyemszálat termeltek

A magyar ifjúság az elmúlt esztendőben is szép eredménnyel vette ki részét a háborús anyag-gazdálkodásból, a különböző hulladékgyűjtéseken kívül résztvevett az ifjúság az elsőrendű fontosságú nyersanyagok termelésében, ezek közül különösen kiemelkedik a selyemtermelésben elért eredmény.

A múlt évben 26.798 diák és levente foglalkozott selyemhernyóneveléssel, aminek eredménye 69.154 kg nyers selyemből volt és ezért 340.248 pengő beváltási árt fizettek ki. A beváltott selyemmennyiség 34.577.060 selyemhernyó nevelésének eredménye. A beszolgáltatott selyem-

szálhossza 103 millió 731 millió méter, tehát 2.593-szor érne körül az egyenlőtől. A nyers selyem lefoltása után 23.051 kg száraz selyemből nyerlek az ifjúsági termelés eredményéből, s ebből mintegy 34 millió 577 millió méter selyemfonalat lehet lemondosítani. Az ilyenpen nyert 5.762 kg selyemfonalból 115.240 méter szövet készíthetnek, amiből 38.411 fértőinget, vagy 2.308 előtérnyőt lehet készíteni.

A diákok és leventék a múlt év eredményén felbuzdulva, ezé tavaszán még nagyobb mértékben kívánják bevonnai a magyar ifjúságot a nemzetgazdasági és hadiipari szempontból is annyira fontos selyemtermelésbe.

A merevgöröcsöt balcseti kártalanításra igényt adó foglalkozási betegséggé nyilvánították

A földművelésügyi miniszter 218.960. számú rendeletével január hó 5-től kezdődő hatállyal a balcseti kártalanításra igényt adó foglalkozási betegségek megállapításáról szóló 1930. évi november 20-iki 88.888. számú földművelésügyi miniszteri rendelet mellékletének D. jelű táblázatát a baktériumok által okozott betegségek sorában kiegészítette a merevgöröcs (tetanus) felvételével és megállapította, hogy

szántás, vetés, kerti munka, trágyahordás, istálló, karám takarítása, szőrűskertben való foglalkozás, bármint földmunka és mezőművelés közben szerzhető a merevgöröcsfertőzés, amelynek révén a tetanus-bacillus földdel, kivált trágyás földdel, vagy trágyával szennyezett székben, vagy gyakran észre sem vett bűrhör-

zolásban, vagy pattanásban keresztül kerül az emberi szervezetbe és néha a fertőzés után csak hetek múlva, nem egyszer a seb teljes gyógyulása után fejlődik ki.

A rendelet egyúttal megemlíti a védekezés módját is, hogy t. i.

kerülni kell, hogy sebes, kelésses, pattanásos, kezűnköz, vagy más testrészekhez föld, sár, vagy trágya érhesen hozzá. Ezért sohasem szabad sebes vagy kelésses lábbal mezőtől járni istállóban, trágyalében, sárban, vagy szántásban, még akkor sem, ha kötés van a lábban. A földdel vagy trágyával szennyezett sebet, vagy kelést azonnal jól ki kell mosni, a fertőzés szempontjából mindig a veszélyes szálkát, vagy tüskét ki kell a sebből húzni és megelőző tetanus-szérumot, valamint a seb ellátása végett haladéktalanul orvoshoz kell fordulni.

Földrengés San Juanban. Az argentinai (Dél Amerika) San Juanban borzalmas földrengés pusztított, amelynek 14.000 ember esett áldozatul.

„Aranykalással ékes rónaság“ ... (Petöfi)

A magyar búzában aranyat lát.

Vásároljunk búzakötvényt!

Műtrágyázási kísérletek

Ira: ÁGH LÁSZLÓ okl. mezőgazda

Vetésjelentés

A legújabb jelentés szerint az enyhe decemberi időjárás lehetővé tette időjárás az egész ország területén az őszi mélyzántás egész decemberben való folytatását.

Igen sok helyen december közepén még vetni is tudtak és csaknem az egész ország területén sikeresen pótolták az esetleg hiányos korai vetéseket.

A féltér fagyott földön kedvezőek voltak a lehetőségek a gazdasági szállításokra. Az istállótrágyahordásra és teregetésre. Az erdőben nagy erővel végeztek a fakitermelést és szállítást. Gyümölcsösökben a fák tisztítása, nyese és egyéb ápolása, adta a legtöbb munkát. Folyamatosan végzik a gazdák a belső gazdasági munkákat is, így elsősorban a magtári munkákat a tavaszi vetőmag előkészítését, a répek és épületek rendezését és a háziipari munkákat.

Az őszi vetések állása általában igen jó.

A korai vetések kelése bár több helyen hézagos volt, amit azonban részint utánvetéssel pótoltak, részint pedig ezen vetések kedvező bokrosodása is jelentős mértékben helyrehozott. A későbbi vetések erőteljes fejlődésben vannak. A decemberi vetések kelése és csirázása is biztató.

Fagykár eddig az ország területén még sehol sem volt.

A Dunántúlon és Kisalföldön különösen a lucernában és löherében tett szörványos egérkárrol érkezett jelentés. A vetéseket a gazdáknak igen kevés kivétellel sikerült teljesen elvégezni.

A takarmánykészlet az egész országban, de főleg Erdélyben igen kevés. Különösen szalastakarmányban mutatkoznak nagy hiányok.

A gyökzömös és abraktakarmányok is csak igen szűkösben és nagy beosztással fogják fedezni tudni a szükségletet. Késői kitavaszodás, a takarmányhiány miatt, az állattalomány jelentékeny csökkenését idézheti elő.

Biztosításuk

a jégvermek megtöltését

A gazdák az ideighez hasonló enyhe téli időjárás esetén halogatni szokták a jégvermek megtöltését, mert arra várnak, hogy vastag jeget vághassanak. Illetékes helyről felhívják a figyelmet arra, hogy

a gazdák saját érdekében járnak el ha az időn nem késlekednek jégvermük megtöltésével, hanem már vékonyabb jéggel is, legalább részben megtöltik a vermet. Többször előfordult, hogy a késlekedő gazdák jégverme üres maradt. Különösen a tejtermelők, tejszövetkezetek és tejüzemek részére fontos a jég biztosítása.

A meleg hónapokban ugyanis a tejszállítás megfelelő hűtés nélkül nem lehetséges. A tej esetleg már szállítás előtt is megsavanyodik, de megromolhat szállítás alatt is, ha kellőképpen hűtve nem volt. Az ország tejjelátása csak szűkös biztosítással, tehát már ebből a szempontból is feltétlenül szükséges, hogy a jégvermek megtöltéséről idejében gondoskodjunk.

A műtrágyázási kísérletek végzéséhez alig néhány metermérsza műtrágya szükséges, tehát ma is végezhető, amikor a műtrágyák nem állnak a gazdák rendelkezésére olyan mennyiségben, mint amilyen mennyiségre a gazdák szükségére van. Ha a jelenleg beszerezhető műtrágyákból 1-2 métermérszt kísérleti célokra használunk fel, annak az lesz a következménye, hogy a műtrágyázási kísérletek eredményeit rögtön felhasználhatjuk majd akkor, amikor műtrágyák ismét korlátlan mennyiségben lesznek beszerezhetőek.

Sok kérdés vár még tisztázásra a műtrágyázás terén; így többek között nem végeztünk még minden gazdaság elegendő kísérletet annak megállapítására, hogy ha péción és szuperfoszfátot kívül még káli-műtrágyát is használ, több lesz-e a termés, mintha csak péción és szuperfoszfátot használ? Sok gazdaság kényelmesen a régi, több tekintetben már elavult felfogások alapján kálit csak homokos talajokon és káliigényesebb

kapásoknál használ, holott a káli-műtrágyák használata sokszor jóvédelmező kötébb talajokon és kalászosoknál is.

A káli-műtrágyákat általában úgy kell alkalmazni, mint a szuperfoszfátot, amellyel mindkét káli-műtrágya össze is keverhető. Hozzákeverhető ehhez még a péción is, de ebben az esetben a keveréket azonnal fel kell használni, mert összecsomósodik. Az őszi gabonaféléknél a 40%-os kálisót szuperfoszfáttal és esetleg kisebb mennyiségű péciónal összekeverve, a zántásra kiszórjuk és befogaszoljuk. Még jobb az, ha kálisót és szuperfoszfátot egy részét közepélyen leszántjuk, a másik részét pedig kisebb mennyiségű péciónal összekeverve befogaszoljuk. Tavasszal az esetleg gyengén telelt gabonára a következőkben megadott péciónal mennyiségek felét szórjuk ki. Tavaszitknál a kálisót és szuperfoszfátot, vagy már őszezel juttatjuk a földre, vagy pedig tavasszal a péciónal együtt.

A kísérleteket a következő tervezetek szerint célszerű végezni:

Kalászosoknál:

N=(Nitrogén), P=(Phosphor), azaz 75 kg. péciónó 100 kg. szuperfoszfát kat. holdanként	N=(Nitrogén) P=(Phosphor) K=Kálium 0 azaz trágyázatlan
NP azaz 100 kg. péciónó 150 kg. szuperfoszfát kat. holdanként	NPK azaz 100 kg. péciónó 150 kg. szuperfoszfát 150 kg. kálisó kat. holdanként

Kapásoknál:

NP azaz 150 kg. péciónó 200 kg. szuperfoszfát kat. holdanként	NPK azaz 150 kg. péciónó 200 kg. szuperfoszfát 100 kg. kálisó kat. holdanként
---	--

Szőlőnél és egyéb, nagy tápigenyű növényeknél:

NP azaz 150 kg. péciónó 200 kg. szuperfoszfát kat. holdanként	NPK azaz 150 kg. péciónó 200 kg. szuperfoszfát 100 kg. kálisó kat. holdanként
---	--

Szőlőnél a szuperfoszfátot és kálisót őszezel a fedés, vagy tavasszal a nyitás előtt szórjuk ki és munkáljuk be mélyen, a péciónó pedig tavasszal.

Minden kísérletnél tehát három parcella van, mindegyik egyformán 400 vagy 800 négyzetööl. Az egyik parcella NP, azaz péciónó és szuperfoszfát, a második NPK, azaz péciónó, szuperfoszfát, kálisó, a harmadik pedig ellenőrző trágyázatlan parcella.

A táblázatban megadott adatok mindig egy kat. holdra vonatkoznak, ha tehát a kísérleti parcellák csak 800 vagy 400 öölök, a megadott mennyiségek felét, illetve negyedrészt kell kiszórni.

Az előzőekben ismertetett tervezetek szerint elvégzett kísérletek által feleletet kapunk arra a kérdésre, hogy

1. Ébből terem-e az a parcella, amelyik péciónó és szuperfoszfátot kapott, mint az, amelyik nem kapott műtrágyát;

2. többet terem-e az a parcella, amely péciónó és szuperfoszfátot kívül, kálisót is kapott, mint az a parcella, amelyik csak péciónó és szuperfoszfátot kapott?

Ha az NPK parcella csak annyit terem, mint az NP, akkor ne használjunk kálit, de ha a termés-többet érteke nagyobb, mint a kiszórt káli-műtrágya értéke, akkor természetesen nem jó gazda az, aki ennek ellenére kálit nem használ.

A kalászosoknál az NP és NPK parcella között 2-3 q. kokoricánál 5-6 q. burgonyánál, répánál gyakran 30 q. szőlőnél 8-10 hl. termés-többlet szokott mutatkozni, azaz

a káli-műtrágyák hatására ennyi a terméstöbblet. Ez pénzértékben kifejezve kb. 10-500 pengő kat. holdankénti jövedelemtöbblet jelent. Mostanában ezt a jövedelemtöbbletet sokszor azért nem lehet elérni, mert nincs elegendő műtrágya. A kísérletek végzéséhez azonban olyan kis mennyiség kell, amelynek beszerzése nem okoz komolyabb gondot. Végezzünk tehát legalább műtrágyázási kísérleteket, hogy a kísérletek eredményeit felhasználhassuk.

Az 1944. évi szilóakció

A szilógazdálkodás nagy jelentőségére való tekintettel a m. kir. földművelésügyi miniszter a szilóépités 1944-ben is előmozdítani kívánja és eddig elsősorban azáltal, hogy az ehhez szükséges építési anyagokat a honvédelmi szükségletek fedezése mellett lehetséges kereteken belül biztosítja. Az akció lebonyolításával a mezőgazdasági kamarákkal bízta meg. Szőlőépítési anyagokkal a lehetőségekhez mérten a 300 kat. holdnál nem nagyobb földterületen gazdálkodókat kívánja a földművelésügyi miniszter ellátni és ezek közt is elsősorban a hadirokkantokat, hadiözvevényeket, veteránok, tüzkereseket és egyéb hadigondozottakat, másodsorban pedig az 1943. évi szilóakció során jelentkezőkkel olyan gazdákat, akik a hitelkeret vagy cementkészlet korlátait nagyszámú miatt az akcióba már nem voltak felvételtek. Egy-egy gazdának az

akció keretében a már eddig megépült szilók beszámításával 100 ööl-köbméternél több sziló építéséhez építési anyag nem adható ki. Az 1944. évi állami szilóépítési akcióra az 1943. évről előreláthatóan lényegesen kevesebb építési anyag lesz biztosítható.

A közfogyasztásra szánt sertések vágásának szabályozása

A 100 000. számú közellátásügyi miniszteri rendelet január hó 17-től kezdve elrendelte, hogy Budapest, Szekesfehérvás, Debrecen, Mór, Székesvárhely, Pécs, Sopron, Szabadka, Szeged, Sztámenti, Szekesfehervár, Zombor, Ungvár törvényhatóságai jogú városok, Bácskésaba, Érsekújvár, Gyula, Kaposvár, Kispest, Mosonmagyaróvár és Pápa megyei városok továbbá Kaposvár és Muraszombat községek területén lévő közbiztonsági és magánvágóhidakon sertést az alább meghatározott kivételkel csak az Állatforgalmi Központ, mint szövetkezet (Budapest, V. Arulhón. 8.) ellenőrzése mellett szabad levágni. Az említett vágóhidakon levárott sertésekből kitermelt húst és fehérrúrt az Állatforgalmi Központ nyilvántartásba veszi és tulajdonosa azal csak a Központ engedélye alapján rendelkeztethet.

Kivétel I. a honvédség és esendőrség tulajdonában lévő sertésállomány, amelynek az említett vágóhidakon történő levágásából származó hússal és fehérrúrral nyilvántartásba vételük után a vágató szabadon rendelkezik. Ugyancsak kivétel továbbá 2. a magánháztartások szilóépitésére a múlt évi november 21-én 127.200. sz. közellátásügyi miniszteri rendelet értelmében hízalt és a fentebb felsorolt vágóhidak valamelyikén levágásra kerülő sertés, amelynek húsa és fehérrúja a vágóhidról a vágási engedély alapján szállítható, de a vágóhid igazgatóságára köteles a vágási engedélyre rávezetni az elszállított hús- és fehérrú mennyiségét, valamint az elszállítás napját.

A bérhizalási szerződés alapján átvett sertést — kivéve a honvédség, esendőrség és a magánháztartások által bérhizalási szerződés alapján átvett sertéseket, úgyszintén a közületek által átvett, bérhizalási szerződés alapján hízalt sertéseket — a bérhizaltató csak az Állatforgalmi Központ ellenőrzése mellett és csak a Központ által kijelölt vágóhidon és kijelölt buszárossal vágathatja le. Az Állatforgalmi Központ az általa levárott sertésekből kitermelt hús és fehérrú mennyiségét nyilvántartásba veszi és ellenőrzi az átvételi utalvány kiadása alkalmával előírt feltételek teljesítését. Hogy a bérhizalás alapján átvett sertésre vonatkozik-e a fentebb idézett korlátozás, az Állatforgalmi Kötelek köteles az átvételi utalvány mindkét példányán feltüntetni annak a vágóhidnak a kijelölésével, amelyen a sertés levágható.

A fentebb felsorolt vágóhidak valamelyikén közfogyasztásra levárott sertések után nem az 1941. évi 870. M. E. sz. kormányrendeletben előírt %-os fehérrúmmennyiséget, hanem a kitermelt teljes fehérrúmmennyiséget kell a vágató terhére nyilvántartásba venni.

Új rendszer biztosítja a honvédség és a polgári lakosság bőripari cikkekkel való ellátását

Megay Károly képviselőt nevezték ki a börgazdálkodási kormánybiztosnak

A hivatalos lap január 20-iki száma kormányrendeletet közöl a börgazdálkodási kormánybiztoság felállítására. A rendelet a honvédelmi törvényben foglalt felhatalmazás alapján

a kormány a honvédség és a polgári lakosság bőripari cikkekkel való ellátásának megszervezését, továbbá börgazdálkodásra vonatkozó jogszabályok és kormányhatósági intézkedések végrehajtásának bizto-

sítását kormánybiztos hatáskörébe utalja.

A börgazdálkodási kormánybiztos a közellátásügyi miniszter felügyelete alatt működik.

A rendelet megjelölésével egy időben közölte a hivatalos lap a kormánybiztos kinevezését is. Eszerint a Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Megay Károly országgyűlési képviselőt börgazdálkodási m. kir. kormánybiztosnak nevezte ki.

A rendelet felsorolja, hogy mi a kormánybiztosnak a feladata.

Kitüntették a legjobb tejelési és tenyésztési eredményeket elért állattenyésztőket

A jelenlegi rendkívüli viszonyok között fokozott megbecsülést és elismerést érdemelnek azok a tenyésztők, akik a súlyos takarmányozási nehézségek ellenére áldozatot, fáradságot és munkát nem kímélve, kiváló tenyésztési és tejelési eredményeket érnek el. Ezek a tenyésztők lelkes munkájukkal nagymértékben járulnak hozzá az ország közellátási helyzetének javításához. Eppen ezért

az Országos Törzskönyvfelvételek Bizottság ügyis, mint az Állattenyésztő Szervezetek Országos Szövetsége a rendkívüli viszonyok ellenére ez évben is megrendezte immár a tizenötödik országos tejelési és tenyésztési díjazást, a kiemelkedő szarvasmarha- és juhtenyésztési és tejelési eredmények nyilvánosságra hozatala és kitüntetése céljából.

A díjazás eredményeiből önmagában lehet megállapítani, hogy a sokféle nehézség ellenére élővonalbeli tenyésztőink mindent megtesznek a már elért magas tenyésztési és termelési színvonal fenntartása, sőt lehető fokozása érdekében. Egyes díjesonportokban újabb fejlődést is sikerült elérni, így különösen a gazdasági termelés szempontjából legjelentősebb tartós teljesítmények tekintetében olyan eredményeket értek el tenyésztőink, amelyek világviszonylatban is nagy figyelmet érdemelnek.

A díjazás során kimagasló ered-

ményeket ért el a *mezőhegyesi d. lami ménesbírók* „1388. Flóra” nevű tehene 11.009 kg-os évi tejteléssel és 349 kg-os tejsírtermeléssel. A kistenyésztők közül *Wenk Antal* zombai kistenyésztő „5 Cifra” nevű magvartarka tehene 7819 kg tejet termelt egy év alatt. Magyarország legnagyobb tenyésztékű bikájának tulajdonosa ez évben 30 tehénutódának teljesítménye alapján Dreher Jenő tenyésztőnek „147 Pompás” nevű telivér szimentáli bikája lett. Magyarország legrégibb kiszáradateltene Balogh Béla bikai kistenyésztőnek „21 Banán” nevű magvartarka tehene volt. A legnagyobb életteljesítményt, amely világviszonylatban is kimagasló eredmény, a karcagi mezőgazdasági mezőgazdasági szakiskola tenyésztőnek „18 Almás” nevű tehene érte el 78.553 kg. tej- és 2547 kg. tejsírtermeléssel. Kimagasló eredményt ért el a keszthelyi gazdasági akadémiája tehénstete is, amelynek átlagos tejelése évi 6202 kg. tejt volt. A juhszatók közül a legjobb eredményt Károlyi István gróf felgyői törzsjuhászatának egyik anyajuhja érte el, évi 208 kg. tejtermeléssel.

A XV. országos tejelési és tenyésztési díjazás eredményeit az OMGE állattenyésztési szakosztályának legutóbb tartott gyűlésén hirdették ki és a földművelésügyi minisztérium tiszteletdíjait az elnökölő Hagyó Kovács Gyula felsőházi tag, a zirci apátás jogszághatározója adta át elismerő szavak kíséretében a kitüntetett tenyésztőknek, akiknek nevétben Nagy Loránt dr., a Károlyi uradalom jószágigazgatója mondott köszönetet.

Megkönnyítették a gazdasági- és gyep-vetőmag beszerzést

A Vetőmagforalmi Központ értesíti a gazdasági- és gyepvetőmagvásárló gazdák között, hogy az eddigi szabályoktól eltérően a vetőmagot vásárolni szándékozó gazdák vetőmagszükségletüket birtoknagyságára való tekintet nélkül bármely országos vagy körzeti kereskedőnél minden külön hűtősziget nélküli engedély vagy kintalás nélküli megvásárolhatják. A megvásárolt vetőmag búzacsérvével beszállítási kötelezettséget emelni nem kell, az eldó kereskedő tartozik azonban a vásárolni szándékozó gazdától gazd-könyvnek bemutatását kérni azért, hogy megállapíthassa, hogy a gazda által vásárolni szándékozott vetőmag mennyisége megfelel-e a számtételletnek. A gazda által megvásárolt vetőmag mennyiségét nem kell a gazd-könyvbe bejegyezni.

Amennyiben a vetőmagvásárló gazdák között van a vetőmagvásárlás tekintetében felvilágosításra van szükség, forduljon kérdéseivel a Vetőmagforalmi Központhoz (Budapest, VII. Madách Imre ut. 7.). Ügyintéző ebben az esetben is, ha valamely kijelölt országos vagy körzeti vetőmagkereskedőnél a kívánt vetőmagot arányi miatt megvásárolni nem tudja; ebben az esetben a Vetőmagforalmi Központ közli, hogy a vásárolni szándékozott vetőmag mely országos vagy körzeti kereskedőtől szerezhető be. Felhívja a Vetőmagforalmi Központ az érdekelteket gazdák figyelmét arra, hogy

a fenti rendelkezések csak a következő vetőmagokra vonatkoznak: Lucerna, komló-lucerna, vöröshere (tőhere), fehérhere, bóbhere, svédhere, epukere, baltaim, nyúl-szarka, somkóró, szarvaskere-

szadella, csibehúr, muhar, szudánifű, takarmányrépa, ősziborsó, homokiborsó, szőszöbűkőny, tavaszibűkőny, panvonybűkőny, cukorretök, majoranna, olaszperje, franciaperje, angolperje, soványperje, ligetperje, rétiperje, réteskesz, juhesez, taréjosbúza-

VASÁRNAP 1944. január 21 5

fű, vöröseskesz, árvarozsnok, merevrozsnok, sudárbugafű, rétkomocsin, esomósbé, taréjoscecer, tarakalippan, cérnatippan rétescsepzást, szikimézpázsit, aranyzah.

Milyen takarmánylisztet, korpát és héjat szabad forgalomba hozni

A földművelésügyi miniszter 220.292/1943. F. M. számú rendelete az árpa-, borsó-, cirok-, hajdina-, köles- és rizs-takarmányliszt-, korpa és héj forgalmát szabályozza. Ezzel kapcsolatban a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló felhatalmazás alapján elrendeli, hogy *árpatakmányliszt* tel csak olyan állapotban szabad forgalomba hozni, amely legalább 95 százalékos árpamaalkotó részekből áll és 10 százalékos víztartalomra vonatkoztatva legalább 80 százalék keményítőt tartalmaz. *Árpamaghéj* csak finom, kettő mm. szítán átfűzhető örelemnem alakjában értékesíthető. Az *árpakorpa* nak utrcanekak legalább 95 százalékban árpamaalkotó részekből kell állnia. 10 százalékos víztartalomra vonatkoztatva legalább 15

százalék keményítőtartalommal.

A *borsótakarmánylisztnek* 10 százalékos víztartalomra vonatkoztatva legalább 24 százalék keményítőt kell tartalmaznia. A *borsóhéjra* az árpa héjára vonatkozó előírások mérvadóak. A *cirokkorpa* nak 95 százalékos cirokmaalkotórészt kell tartalmaznia és 10 százalékos víztartalomra vonatkoztatva 20 százalékos keményítőt. A *hajdina-korpánál ugyanazok* a rendelkezések mérvadóak.

A *kölestakarmányliszt* 10 százalékos víztartalomra vonatkoztatva 30 százalékos keményítőt tartalmazhat. A *rizstakarmánylisztnek* ez arány mellett a keményítőtartalom 26 százalékos, vagy a nersproten és nerszír tartalmának együttes összege legalább 26 százalék.

HÍREK

Megkezdődtek a Szent Margit-ünnepségek. Január 19-én, a Szent Domonkosrend templomában *Angelo Rotta* apostoli nuncius fenyves "segédlettel főpapi szentmisét pontifikált az Árpád-házi Margit szenttéavatási ünnepségeinek megnyitásával. Az Árpád-házi királylány szenttéavatása nemcsak a katolikus egyháznak, hanem az egész magyarságnak is ünnepe.

Huszonöt éves a MOVE. Január 16-án, vasárnap diszközgyűlésen ünnepelte fennállása negyedszázados évfordulóját a *Magyar Országos Védőró Egyesület* a magyar közélet számos kiválóságának részvételével. Az ünnepi beszédet *Szedes János*, a MOVE országos elnöke mondotta.

Tollpárnákat gyűjtenek a sebesült honvédeknek. Tollgyűjtést rendeznek Erdélyben. A legszebb eredményt a szatmarmegyei Vöröskereszt érte el, ahol 500 pehelytollal megtöltött pehelypárnát készítették a sebesültek részére. Szilágyoslyó polgármestere 72 kilogramm tollat gyűjtött, a szilágyesahi Vöröskereszt pedig 150 kilogramm toll összegyűjtését jelezte.

Varrógéphez használható népcérna. A közellátási hatóságok az elmúlt esztendőben hozták forgalomba az erős minőségű, főleg kézivarrás céljára szolgáló úgynevezett népcérnát. A fekete és fehér színben gyártott cérnaféleség nagy kelendőségre tett szert, kívánatosnak látszott azonban e minőség mellett varrógéphez használható cérna gyártása is. Az új cérnafajta mely pamut, műszál és cottonnyalagok keveréke, most készült el 30 méter tartalmazó orsókön kerül forgalomba. Készítenek emellett tisztára műszálból gyártott varrocérnát is, 150 méteres hosszúságban. Az ország cérnaszükségletének kielégítését biztosítja egy harmadik varroanyag; az ú. n. stoppolófonál, amelyet főképpen bélesek erősítéséhez és varrásához lehet felhasználni.

Bárczay János államtitkár könyve az árvízvédelmi kormánybiztos 1942. évi működéséről. Bárczay János földművelésügyi államtitkár, országos árvízvédelmi kormánybiztos fényképekkel bőven ellátott könyvet adott ki „*Beszámoló az országos árvízvédelmi kormánybiztos 1942-43. évi működéséről*” címmel. A könyv képanyaga megkapó jelentekben tárja az olvasó elé az árvízokozta pusztításokat, azt a gigantikus harcot, amelyet a magyar parasztság és a kormányzati hatóságok a torlódjó jég, a mindent elsöprő és milliós károkat okozó árvíz ellen folytattak.

Meghalt a vonaton egy plébános. Antal Lajos kormányfőtanácsos, t. b. kanonok, somlóvásárhelyi esperesplébános Budapestről hazafelé tartott, utközben a vonaton szívbetegsége miatt meghalt. Somlóvásárhelyen szentelték be örösi részvét mellett, majd Enyingen a családi sírboltban helyezték végső nyugalomra.

Január végéig lehet mezél nyulra vadászni. A hivatalos lap szombati száma rendeletet közöl, amely szerint a földművelésügyi miniszter — közellátási érdekeket tekintettel — a mezei nyul vadászatainak határidejét január 31-ig bezárólag meghosszabbította.

Elmaradt vásár. A *Heves* nagyközégségben január 24-re kitűzött országos állat- és kirakodóvásár a közégségben fellépett ragdós száj- és körömfájás miatt elmarad.

Felmentték a legkisebb orvosi díjazás bétéleit. Az Országos Orvosi Kamara előterjesztésére a belügyminiszter az orvos lakásának, a rendelésórán történő egyszeri rendelés legkisebb díját Budapestben és a törvényhatóságok jogú városokban az eddigi 4 pengőről 6 pengőre, más városokban 2 pengő helyett 3 pengőre emelte. A beteg lakásán végzett rendelés díja Budapestben és th. városokban 6 pengőről 8 pengőre, más helyeken 3 pengőről 5 pengőre emelkedett.

„TEXAS”
darálók, kukoricamorzsolók
ismét kaphatók.
Daráló vásárlásához igazolvány szükséges az ő, hogy az illető mezőgazdasági foglalkozást ú, vagy baromlitenyésztő.
Árjegyzék ingyen.
KIRÁLY SANDOR gépgyár
Budapest, VI. Felsőerdősor 6.

ASSZONYOKNAK-LEÁNYOKNAK Háztartási tanácsok

Elpusztult a szófiai magyar követségi palota. A január 10-én Szófia ellen intézett légitámadás következtében a magyar követségi épülete elpusztult. *Kalixt Aladár dr.*, a katonai attasé titkára meghalt. *Posthas István* iródatársaság elnöke és *vitéz Horváth Sándor* altiszt könnyebb sérüléseket szenvedtek. A követséget Csanakoviába helyezték át.

Koporsóban szállította a „fekete” libákat. Könes Antal máramarosszigeti kereskedő Debrecenben koporsókat vett. Azt a megbízást adta, hogy egy darabot maga elvisz, a többi pedig vasúton küldjék utána. Ebbe az egy koporsóba azután 24 kiló libaszirt és húzott libákat helyezték el és úgy adta fel személypoggyászként, de gyanús lett a nehéz koporsó és leleplezték.

Rádiókedvezmény a hadirokantaknak. A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a II. járadékostályba sorozott hadirokantak részére február 1-től 50 százalékos rádiókedvezményt engedélyezett. Bővebb felvilágosítást a postahivatalok adnak.

Avas vaj megjavítása. A megavasodott vajjal alaposan átgyúrjuk szódabikarbóna-oldatban. 1 liter vízre 4-5 deka szódabikarbónát számítva. Utána többször átgyúrjuk még eserőlt tiszta vízben is. Ha szükséges az egész eljárást megismételjük egyszer vagy kétszer. Ha a vaj ilyen módon már nem javítható meg, akkor megolvasztjuk és pár kanál zsemlyemorzsalvával vagy darálással csendes tűzön addig forraljuk, míg a morzsa vagy a liszt aranybarnára pirult. Ekkor az egészt leösvesszük a tűzhelyről, a tiszta, átötszö vájat óvatosan leöntjük az üledékről és zománcos vagy kőedénybe öltöve hűvös, sötét helyen rakázzuk el. Az így kiolvasztott vaj igen jóízű akkor is, ha nyers állapotban avas volt.

Avasodó szalonna megjavítása. Az avasodó étkezési szalonnát bő vízben megabláljuk úgy, hogy a vízbe pár darabka faszenet dobunk. Kb. 10 pernyi forralás után a szalonnát kivesszük, többször váltott vízben öblítjük, majd bedörzsöljük kevés zúzott fokhagymával, sóval és leoytomatva jól kifagyaszuk. Fagyasztás után a tetéjét bőven megpárikazzuk.

Repedt tojások kezelése. Repedt tojásokat keményre vagy lágyra megfőzhetünk a kifűrészesítés nélkül ha a vízbe pár eszép ecetet adunk. Egyébként az ilyen vékonyhéjú tojásoknál mindig ajánlatos azokat kifőzés előtt hidegvízbe, megmártani és a kifőzözívbe kevés só adni.

A megdohosodott mákot, ha a dohosodás csak kisebbmértékű, alapos szellőztetéssel, napra való kiteregetéssel, esetleg mosással és hirtelen kihűlt kementóban történő szárítással rendszerint megjavíthatóvá tehetjük. Az avas mák már csak technikai célokra alkalmas olaj előállítására való.

Fonyadt burgonyát fel lehet frásítani, ha felhasználása előtt egy ójszakára hideg vízbe tesszük.

A télre ellett ecetes uborka könnyen megpenészedik. Eleinte csupán az uborkák felületén köpződik penészártya később azonban a penészmombák az üveg felső részébe is behatolnak. A penészesedést úgy akadályozhatjuk meg, hogy az uborkák közé egy zacskóban fekete mustármarcot helyezünk és az üveg tartalmát időről-időre kevés friss cettal felöntjük.
Kánya Terézia.

Vásárok jegyzéke

Január 21., vasárnap. (Nincs vásár.)
— Január 21., hétfő. Baktalórántháza ók., Bánfilyhunyad ók., Bátorkeszi ók., Búdszentuhály ók., Dombó ók., Kozmács ók., Kételek ók., Kúndarad ók., Mátészalka ók., Nagykőrös ók., Nagyszőlős ók., Ráckeve ók., Rimaszék ók., Sorogolya ók., Solt ók., Szécsény ók., Szigetvár ók., Tata-bánya lk., Vámosgyörk ók., Vámosperes ók., Visk ók. — Január 23., kedd. Aranyosmező ók., Bánfilyhunyad ók., Bátorkeszi ók., Batos ók., Bereck ók., Bleske ók., Csákvány ók., Döbörjén ók., Gesztely ók., Kadarkút ók., Kozmács ók., Nagybaránsay ók., Nemessándorháza ók., Ráckeve ók., Solt ók., Sümeg ók., Szécsény ók., Székelyhodos ók., Szigevár ók., Vágfrankasd ók. — Január 26., szerda. Ajka ók., Bleske ók., Hűgyész ók., Káson ók., Kőszeg ók., Künhegyes ók., Nagymenyher ók., Törölgaz ók. — Január 27., csütörtök. Hűgyész ók., Kapuvár ók., Marenthó ók., Torna ók., Ujfehértó ók., Vásvár ók. — Január 28., péntek. Jánosbuda ók., Makó ók., Szalkszentmárton ók., Szentos ók., Vári ók. — Január 29., szombat. Makó ók., Szekszárd hál., Szentes ók.

RÁDIÓ

Hétfőn, Január 24-én.
12.10 órák: Rádiózenekar. 14 órák: Cigányzene. 15 órák: Szalonzene. 15.45 órák: Előadás. 16 órák: Táncezen. 17 órák: Hangszerek. 17.30 órák: Előadás. 17.50 órák: „Tessék választani!” 19 órák: „A csárdás” 20 órák: Magyarországi hangverseny. 21 órák: Beszélgetés. 21.15 órák: Szalonzene. 22.40 órák: Zenekari művek.

Kedden, Január 25-én.
12.10 órák: Szórakoztató zene. 14 órák: Rádiózenekar. 15 órák: Rendőrszene. 15.30 órák: Gyermekjáték. 16.15 órák: Hangszerek. 17 órák: Táncezen. 17.45 órák: Hosszú ének. 18 órák: Rádióhangverseny. 19 órák: „A hógy tetek.” Vigjáték két részben. 21 órák: Könnyű zene. 22.40 órák: Operett-részletek.

Szerdán, Január 26-án.
12.10 órák: Postászenekar. 14 órák: Fővároszenekar. 15 órák: Szórakoztató zene. 16 órák: Előadás. 16.20 órák: Muzsikáló zenei lexikon. 17 órák: Magyar nóták. 17.45 órák: Versék. 18 órák: Hangverseny. 19 órák: Hír- és tájékoztató. 20 órák: Előadás. 20 órák: Előadás. 20.20 órák: Előadás. 20.30 órák: Előadás. 20.40 órák: Előadás. 20.50 órák: Előadás. 21.10 órák: Keringők. 22.40 órák: Magyar nóták.

Csütörtökön, Január 27-én.
12.10 órák: Katonazen. 14 órák: Művészzenekar. 15 órák: Cigányzene. 16 órák: Előadás. 16.20 órák: Szalonzene. 17 órák: Magyar filmzene. 17.45 órák: A Földművelésügyi Minisztérium előadása. 18 órák: Az Operaház előadása. 21.10 órák: Budapesti Hangversenyzenekar. 22.40 órák: Dal, tánc, hangulat.

Pénteken, Január 28-án.
12.10 órák: Rádiózenekar. 14 órák: Szalonzene. 15 órák: Fővárosi. 15.50 Dzsungelközvetítés. 16.10 órák: Kamarazen. 17 órák: Táncezen. 17.15 órák: Előadás. 17.35 órák: Hír- és tájékoztató. 18 órák: Német hallgatónak. 18.20 órák: Napszálló. 19 órák: „Ó, perzsa mulva telmeg a fagyony.” 20 órák: „Hangjegyek farsangja.” 21 órák: Kosztolányi anthológia. 22.40 órák: Mesterművek.

Szombaton, Január 29-én.
12.10 órák: Szórakoztató zene. 14 órák: Rádiózenekar. 15 órák: Táncezen. 15.30 órák: Előadás. 16 órák: Dalradó. 16.20 órák: Szalonzene. 17 órák: Magyar nóták. 17.40 órák: Hangszerek innen-onnan. 18.10 órák: Hangszerek. 19 órák: Zenés kalandozás. 22.40 órák: Hanglélekek.

Vasárnap, Január 30-án.
7.30 órák: Szózat. Reggeli zene. 8.15 órák: Hírek. 8.30 órák: Ösztire beszéd. 9 órák: Görögkatolikus intenzistétel. 10 órák: Református istentisztelet. 11 órák: Egyházi ének és szombat. 12.15 órák: Levente-felol. 12.35 órák: Rádiózenekar. 14 órák: Hangverseny. 15 órák: A Földművelésügyi Minisztérium előadása. 15.45 órák: Magyar nóták. 17 órák: „Vezényel a szerző.” 18 órák: Vers és próza Brassórol. 18.30 órák: Zongoraszámok. 19 órák: Magyar-német művészati koncert. 21 órák: Dohányi Ernő emlékműgyűjtés. 22.40 órák: Dal, tánc, hangulat.

BUDAPEST I.: Január 27-én, csütörtökön, 17.35 órák: Komáromy Lajos: „A KISGAZDA ÉS A CUKORRÉPA.” — Január 30-án, vasárnap, 15 órák: „IDŐSZERŰ GAZDASÁGI TANÁCSADÓ.”

BUDAPEST II.: Január 25-én, kedden, 17.30 órák: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐR.” — Január 29-én, szombaton, 19 órák: „MEZŐGAZDASÁGI FELŐR.”

KIA DÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMŰVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL
SZERKESZTŐ: BARTOSS KAROLY
Altszám: Nyomda és Grafikai Intézet Rt. Bp. Szt. István-utca 3. Nyomdai felület: Rácz István

A vásári- és piaci helypénzfizetés szabályozása

A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter közzétette a szabályozta a vásári és piaci helypénzfizetés megállapításait. A rendelet szerint vásári és piaci helypénzt csak az engedélyezett vásárokon és napi piacokon, azok tartama alatt, kizárólag a vásártérnek kijelölt területen való helyfoglalás alapján, állatvásárok alkalmával pedig csak az állatvásár bejárájánál szabad szedni.

A helypénzt helybeliek és nem helybeliek egyaránt kötelesek fizetni. Ugyanazon árú után csak egy díjtétel alapján szedhető helypénz. A közzétett rendelkezéseiktől a kereskedelem és közlekedésügyi miniszter engedélyre nélkül eltérni nem szabad.

ÁRRENDELETEK

Állati belek
A közellátásügyi miniszter 703.100. számú rendelete értelmében január hó 1-től kezdve a nyers állati belekért helyben a béltisztítótelepen darabonként a következő legmagasabb nyarabani árak számíthatók fel: teljes sertésből és gyomor 2.10 P. teljes marhaból 6.50 P. teljes nyenyedmarhaból (vagyis 180 kg-élosúlyon alul eladott), borjúfogás és növekedőszarvú szarvasmarhaból kitermetűből 8.25 P. teljes bivalyből 8.25 P. teljes borjúból 3.— P. borjúgyomor 1.— P. borjúból 0.80 P. borjúhúlyag 0.10 P. borjúfodor és paca 1.20 P. teljes juh vékonybél 2.— P. juhvakból 0.06 P. teljes hál vékonybél 12.— P. hál vastaróból és gyomor kg-ként 0.04 P. Sózott sertésből méterenkint 22 fillér, sertés vastagbél 30 fillér, sertésgyomor darabkint 20 fillér. Sózott marhavékonybél méterenkint 20 fillér, száraz marhavékonybél méterenkint 22 fillér, sózott marhavastagbél méterenkint 24—66 fillér, száraz marhavastagbél méterenkint 16—65 fillér, sózott juh-vékonybél méterenkint 4—22 fillér.

Tartalékolás az átmeneti időre

A háború utáni átmenetgazdálkodás idejére minden üzem, vállalat, háztartás, sőt minden előrelátó ember igyekszik tőkét gyűjteni, tartalékolni. Ez érthető, hiszen a gépekől kezdve a ruháig minden kopik, avul és ma alig, vagy egyáltalán nem pótolható. Az előrelátó ember tehát félreteszi azt a pénzt, amint ma például ruhát nem vehet. Igyekszik kis tőkétől kamatozóan elhelyezni, mert tudja, hogy a jövőben ésszerűsített heverő pénz csak a bankjegyzőre mat duzzasztja oktanalul, egyébként azonban holt tőke. És hogy ne legyen holt tőke, arról ma könnyűszerrel gondoskodik az, aki kamatozó és névértéken alulra soha nem eső búzakötvényt vesz.

A búzakötvényben való tartalékolásról az átmenetgazdálkodásnak esetleg hosszú hónapokig tartó idejére való gondos felkészülésről sok szó esik ma foglalkozási árra való különbség nélkül az emberek között. És sok megfontolásra érdemes vélemény van módunkban hallani. Így például eev jól és tehető gazdáit jegyezzük fel.

Ezt a gazdát megkérdezte valaki ilyenformán:
— Mondia gazd'uram, miért vásárolt maga búzakötvényt, hiszen búzája mindig volt, van is, lesz is, ha valamire szüksége van, elad

annyl búzát, amennyinek árából megveheti.

A gazdá így válaszolt:
— Hát ez igaz, búzám mindig lesz, a búzakötvénybe azonban olyan búzát rakározom el, amelynek métermázsankénti ára 40 pengón alul nem szállhat le. Vagyis legalább olyan értékű marad, amilyen értékben vásároltam. Ötven mázsa búza árán vettem kétezerpengős búzakötvényt. Ha ezt az ötven mázsa búzát a magáramban természetben rakározom volna el a háború utáni átmenetgazdálkodási időre, nem lennék biztos abban, vajon egy szép napon nem fog-e az így tartalékoltt búzátka kétezer pengő helyett csak ezeröttszázal, vagy ezert érn. És ebben az esetben nem ötven mázsa búzát kellene eladnom, hogy például gazdaságomban elegendő műtrágyát vegyek, hanem hetvenöt vagy éppen száz mázsat. De mert a búzámot ki vénybe fektetem és nem búzát adok ki természetben, hanem kötvény árán vásárolok, megszerzem a szükséges műtrágyát azon tartalékoltt pénzen ami ötven mázsa búza mai ára. Ezért vettem búzakötvényt! És nem veszíthetek, hanem csak nyerhetek rajta!

Hogy ennek a gazdának igazza van, azt ceruzával és papírossal a kezünkben mindnyájan és könnyen megállapíthatjuk.

A ZENÉT NE KORLÁTOZZA A HÁBORÚ

A Marnitz Zenei Központ programja
Mióta elkészült és megnyitotta a Marnitz Zenei Központ belvárosi üzlet-palotája a Petőfi Sándor-utca 14/16. szám alatt, a belvárosi járőkelőknek az az érzése támadt, hogy a zenét és kellekeit a háború nem korlátozza. *Marnitz Frigyes* ugyanis, aki hat éve vette át az üzletnek kiesiny, jószéfernti üzletét, ahol egyetlen alkalmazott sem dolgozott, szíves munkával és tervszerű hatékony propagandával oddig fejlesztette vállalkozását, hogy ma 74 előadó művész közel 1000 alkalmazott sorozatik fel, hogy kivédje azokat a rohanásokat, amelyeket a zené ellen intéz a háborús szükség.
Ez a nagy és élénk aktivitás nem eredménytelen. A hatalmas és hipermodern üzletben nyoma sincsen annak,

hogy a háború korlátozná a zenét. A hangszorosztály izlécs szakrénnyel zsulfolva vannak pompás békebeli kifűrészes hangszerekkel, amelyek közt nagyértékű ritkázások is akadnak, a rádióosztályon a legmodernebb magyar és külföldi zeneipek, rádiók és gramofonok váltakoznak, a lemezosztályon pedig egyenesen kánaáni bőség uralkodik. Közel 30.000 békebeli sellaklemez áll rendelkezésre, amelyeknek megtalálhatók a világ zeneirodalmának csaknem valamennyi klasszikus és új alkotása. Klasszikus szimfóniák, operák, zenei költemények, táncszámok és a modern muzika kiválósgai egyaránt lemezen vannak, a rendelkezésre állnak. Ugyanez a helyzet a kottaosztályon, ahol páraflán bőségben szerepel minden elköpzalzó zenemű hangjegye. Ha ehhez a Marnitz Zenei Központ alkalmazottainak udvarias hozzáállását és kitűnő modorát is összeadjuk, bátran állíthatjuk, hogy itt a zenét és kellekeit nem érinti a háború.

Minden postahivatalnál
jegyezhet búzakötvényt!